

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/1494 din 24.05 2013

La nr. 204 din 15 mai 2013

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului Electoral.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director-adjunct

Vadim COJOCARI

27 05 1228 13

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

pentru modificarea și completarea Codului Electoral

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului electoral (în continuare - proiect) are drept scop uniformizarea și crearea unui cadru legal adecvat în ceea ce privește accesul la vot pentru toți cetățenii Republicii Moldova.

Prevederile proiectului acordă o accesibilitate pentru studenții cu drept de vot la alegerea candidaților în organele reprezentative ale statului. Potrivit noilor reglementări acestea își vor putea exercita dreptul la vot, nu doar în localitatea unde își au domiciliul, ci și în orice secție de votare din localitatea unde se află instituția de învățământ.

La fel, se propune acordarea oportunității biroului electoral de a decide asupra prelungirii timpului de votare cu cel mult 2 ore, în cazurile când se crează rânduri la secțiile de votare.

Noile reglementări vor institui un cadru legal eficient și vor stabili unele garanții în vederea asigurării participării la alegerile parlamentare și locale pentru toate persoanele cu drept de vot din Republica Moldova.

d. Suficiența argumentării. Deși la general scopul proiectului este unul clar definit, totuși acesta, în opinia noastră, conține unele rezerve care afectează eficiența modificărilor propuse. Menționăm că prevederile proiectului prin care se acordă posibilitatea studenților cu drept de vot de a exercita acest drept în ziua alegerilor în orice secție de votare fără nici o înscriere prealabilă în listele de alegători este o normă cu un risc sporit de coruptibilitate din următorul considerent:

Propunerea în cauză se prezintă ca o excepție de la prevederile art. 39 alin. (2) al Codului electoral care stipulează expres că în cazul alegerilor parlamentare și referendumurilor republicane, persoanele cu drept de vot care, după ultima participare la alegeri, și-au schimbat locul de ședere sînt în drept, cel tîrziu cu 45 de zile înainte de următoarele alegeri, să-și declare locul nou de ședere la organul administrării publice locale, pentru a putea fi înscrise în lista de alegători în secția de votare corespunzător locului șederii. Astfel, nu negăm că o asemenea abordare ar facilita accesul tinerilor la vot, însă trebuie de atenționat că odată cu implementarea prevederilor date, va subzista riscul manifestării unor abuzuri și organizării unor scheme frauduloase în influențarea exercitării dreptului electoral, prin așa numita "cumpărarea voturilor".

Deși Codul penal prevede la art. 181/1 sancțiuni pentru infracțiunea de corupere a alegătorilor, iar la art. 182 stabilește expres că votarea unei persoane: fără a avea acest drept, fie de două sau mai multe ori, fie prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul, fie prin utilizarea unui act de identitate fals sau a unui buletin de vot fals, se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, atenționăm asupra faptului că în prezent numărul studenților este în continuă creștere în zonele urbane, iar efectuarea unui control rigid și obiectiv în ziua alegerilor este dificil de realizat. Din acest considerent, studenții fiind mai vulnerabili și mai numeroși în orașe, riscă de a fi influențați pentru a acorda multiplu votul său electoral în favoarea unui anumit candidat politic, contra unei remunerații. Astfel, se pune sub riscul încălcării principiile participării la alegeri prevăzute de Codul electoral, în special – Votul liber exprimat (art. 7 din Codul electoral).

Prin urmare, realizarea scopului enunțat va fi posibilă doar în condițiile unei elaborări și implementări corecte a normelor proiectului, respectând principiile transparenței și imparțialității de către autoritățile implicate nemijlocit în executarea prevederilor.

Într-o altă ordine de idei, considerăm oportun de a supune dezbaterilor publice și de a consulta proiectul prenotat și cu reprezentanții societății civile, în scopul respectării principiului transparenței decizionale, evitării unor norme conflictuale și pentru a aduce un echilibru cadrului legislativ electoral.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

La prima vedere, prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în detrimentul interesului public. Menționăm că noile reglementări la general par să acorde unele facilități studenților în exercitarea dreptului la vot.

Totuși, la aplicare norma poate fi susceptibilă de promovarea unui interes de grup, prin prisma celor relatate la compartimentul "Suficiența argumentării". În cazul în care prevederile vor fi aplicate, nemijlocit, de către persoane implicate în procesul electoral într-un mod vicios, subzistă riscul promovării unor interese de grup în defavoarea altora, inclusiv în defavoarea interesului public, manifestat prin "cumpărarea" studenților de a vota de mai multe ori pentru un candidat sau un partid politic.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Parlamentului, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
23 Mai 2013

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a Centrului Național Anticorupție - www.cccec.md